

Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos
pirmininkei Daliai Matukienei

Į 2026-05-04 Nr. SVTS-7

Kopija:
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

Valstybinei mokesčių inspekcijai
prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

DĖL ADMINISTRACINĖS NAŠTOS DIDINIMO IR NEPROPORCINGŲ SANKCIJŲ TAIKymo NEVYKdančioms VEIKLOS ĮMONĖMS

Valstybės įmonėje Registrų centre (toliau – Registrų centras) buvo gautas Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos pirmininkės Dalios Matukienės 2026-05-04 raštas reg. Nr. SVTS-7 (toliau – Raštas), kuriame nurodyta, kad Lietuvoje yra dešimtys tūkstančių juridinių asmenų, kurie nevykdo veiklos, neturi darbuotojų ir negeneruoja pajamų. Tokiais atvejais finansinių ataskaitų nepateikimas neturi jokios realios neigiamos įtakos nei valstybės biudžetui, nei tretiesiems asmenims. Automatizuoto baudų už finansinių ataskaitų nepateikimą skyrimo be išankstinio įspėjimo praktika laikytina administracinės naštos didinimu, neproporcingu sankcijų taikymu ir verslo aplinkos bloginimu. Rašte pažymėta, kad daugeliu atvejų analogiški finansiniai duomenys jau yra pateikiami Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir VMI) (pvz., pelno mokesčio deklaracijos forma PLN204), todėl susidaro situacija, kai verslas yra priverstas dubliuoti tą pačią informaciją skirtingoms institucijoms. Raštu siūloma: 1. Įvertinti galimybę automatizuotai perduoti finansinius duomenis iš VMI į Registrų centrą, atsisakant perteklinio duomenų teikimo; 2. Nustatyti supaprastintą ar automatinį ataskaitų pateikimo režimą neveikiančioms įmonėms; 3. Įtvirtinti privalomą išankstinį įspėjimą prieš taikant administracines sankcijas; 4. Taikyti proporcingumo principą ir mažareikšmių pažeidimų atvejais apsiriboti įspėjimu; 5. Įvertinti galimybę diferencijuoti reguliavimą atsižvelgiant į tai, ar įmonė vykdo veiklą.

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 223 straipsnio 2 dalis numato atsakomybę už juridinio asmens, užsienio juridinio asmens ar kitos organizacijos filialo finansinių ataskaitų (konsoliduotųjų finansinių ataskaitų), vadovybės ataskaitos (konsoliduotosios vadovybės ataskaitos), veiklos ataskaitos, metinės ataskaitos, auditoriaus išvados, tvarumo atskaitomybės užtikrinimo išvados nepateikimą Juridinių asmenų registro (toliau – JAR) duomenų tvarkytojui laiku teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka ir užtraukia baudą juridinių asmenų, jų filialų ar atstovybių, užsienio juridinių asmenų ar kitų organizacijų filialų ar atstovybių vadovams ar kitiems įstatymuose arba steigimo dokumentuose nurodytiems asmenims nuo 600 Eur iki 1450 Eur.

Vadovaujantis ANK 589 straipsnio 97 punktu, Registrų centro specialistai yra įgalioti pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus dėl administracinių nusižengimų, numatytų ANK 223 straipsnio 2 dalyje. Pagal ANK 611 straipsnio 4 dalį, už ANK 223 straipsnio 2 dalyje nurodytus

administracinius nusižengimus administracinio nusižengimo protokolas su administraciniu nurodymu gali būti automatiškai suformuojamas Administracinių nusižengimų registre.

Juridinių asmenų finansinės atskaitomybės dokumentų pateikimą JAR tvarkytojui (t. y. Registrų centrai) reglamentuoja Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau – CK), skirtingų teisiųjų formų juridinių asmenų veiklą reglamentuojantys įstatymai (pvz., Akcinių bendrovių įstatymas, Asociacijų įstatymas, Viešųjų įstaigų įstatymas ir t.t.) ir Juridinių asmenų registro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau - JAR nuostatai).

CK 2.66 straipsnio 4 dalis nustato, kad įstatymų nustatytais atvejais JAR pateikiamas juridinio asmens metinių finansinių ataskaitų rinkinys (metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys) ir (arba) metinis pranešimas (konsoliduotasis metinis pranešimas) ar veiklos ataskaita arba metinė ataskaita kiekvienais metais per trisdešimt dienų nuo jų patvirtinimo momento, jei įstatymai nenumato kito termino; tais atvejais, kai yra atliktas finansinių ataskaitų auditas, kartu su audituotu metinių finansinių ataskaitų rinkiniu (metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniu) turi būti pateikta ir auditoriaus išvada.

JAR nuostatuose yra pakartota pareiga juridiniams asmenims (neatsižvelgiant į teisinį statusą) pateikti JAR tvarkytojui metinės finansinės atskaitomybės dokumentus per 30 dienų nuo momento, kai jie patvirtinami, jeigu įstatymai nenustato kitaip, ir reglamentuota šių dokumentų pateikimo JAR tvarkytojui tvarka (JAR nuostatų 120.2 papunktis, 123, 125, 127 punktai).

Pažymime, kad vadovaujantis galiojančiais teisės aktais JAR nėra teikiami ir šiame registre nėra kaupiami juridinių asmenų dalyvių sprendimai dėl juridinio asmens veiklos sustabdymo. Aukščiau išvardintuose teisės aktuose nėra įtvirtinta išimčių, kurioms esant nebūtų taikoma pareiga teikti JAR tvarkytojui juridinių asmenų metinės finansinės atskaitomybės dokumentų. Atsižvelgiant į tai, pažymime, kad net ir tuo atveju, kai juridinis asmuo vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 77 straipsniu ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. VA-135 „Dėl Mokesčių deklaracijų pateikimo, priėmimo, jų pateikimo termino pratęsimo ir veiklos nevykdančių mokesčių mokėtojų laikino atleidimo nuo mokesčių deklaracijų pateikimo taisyklių patvirtinimo“ yra laikinai atleistas nuo mokesčių deklaracijų ir (arba) kitų teisės aktuose nurodytų dokumentų pateikimo (pavyzdžiui, tuo atveju kai ji laikinai nevykdo veiklos), jis turi pareigą rengti, tvirtinti ir teikti JAR tvarkytojui metinės finansinės atskaitomybės dokumentus.

Atkreipiame dėmesį, kad teismų praktikoje ne kartą yra konstatuota, kad pareiškėjų nurodytos aplinkybės, kad jie nežinojo, jog sustabdžius įmonės veiklą reikia teikti ataskaitas Registrų centrai, neeliminuoja Bendrovės vadovo pareigos veikti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir laiku bei tinkama forma teikti dokumentus JAR tvarkytojui (pvz., *Vilniaus apygardos administracinio teismo 2023 m. sausio 9 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. e13-897-631/2023*). Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (toliau – LAT) yra pasisakęs, jog įmonės veiklos sustabdymas nėra laikomas įmonės veiklos pabaiga, įmonės veiklą galima bet kada atnaujinti, kitaip nei įmonę likvidavus ar jai bankrutavus. Taigi, bendrovė niekur nedingo ir jos vienintelei akcininkei liko pareigos, kurios įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytos visoms veikiančioms (nelikviduotoms, nebankrutavusioms) įmonėms, tarp jų, išliko ir pareiga įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka teikti finansines ataskaitas Juridinių asmenų registro tvarkytojui (*LAT 2022-02-21 nutarimas administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-7-20-628/2022*).

Pastebėtina, kad subjektai, laikinai nevykdantys veiklos:

- gali turėti pareigą kasmet mokėti nekilnojamojo turto mokestį, gauti palūkanas už bankų sąskaitose laikomas lėšas ir panašiai;
- nėra atleidžiami nuo pareigos kasmet šaukti subjekto dalyvių susirinkimus, gali būti priimami įvairūs dalyvių sprendimai (dėl pelno (nuostolių) paskirstymo, rezervų sudarymo, dividendų išmokėjimo, kapitalo didinimo ar mažinimo);
- subjekto dalyviai gali norėti perleisti savo turimas subjekto nuosavybės dalis, o finansinės ataskaitos yra esminis informacijos šaltinis vertinant subjektų būklę, atliekant analizę, reikalingą priimančiam kreditavimui, kito finansavimo, verslo santykių palaikymui ir kitus sprendimus;
- gali pasirinkti veiklos nevykdymo laikotarpį trumpesnį nei mokesčiai ir, pateikę pranešimą mokesčių administratoriui, bet kada gali atnaujinti veiklos vykdymą. Laikinas veiklos

nevykdymas trumpesnę nei mokesčio mokėtojo mokestinis laikotarpis neatleidžia nuo pareigos pateikti metinę pelno mokesčio deklaraciją;

- neatleidžiami nuo pareigos už darbuotojus pateikti mėnesinę pajamų mokesčio deklaracijos GPM313 formą ir metinę gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą;

- pelno nesiekiantys subjektai nepraranda paramos gavėjo statuso, todėl gali gauti paramą pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą.

Dauguma aukščiau nurodytų atvejų (sumokamas mokestis, gaunamos palūkanos, parama) reiškia, kad net ir subjektui nevykdant veiklos gali vykti ūkinės operacijos: padidėti arba sumažėti subjekto turtas arba įsipareigojimai, gaunama pajamų arba turima sąnaudų. Kiekviena ūkinė operacija, vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi, turi būti fiksuojama apskaitos registre.

JAR duomenys, jame kaupiami dokumentai ir bet kokia kita JAR pateikta informacija yra vieša (CK 2.71 straipsnio 1 dalis), o kiekvienas asmuo turi teisę gauti bet kokius JAR duomenis, jame saugomų dokumentų ar informacijos kopijas (CK 2.72 straipsnio 3 dalis). Taigi, juridinių asmenų metinių finansinių ataskaitų nepateikimas JAR tvarkytojui laiku nustatyta tvarka pažeidžia ne tik teisės aktų nuostatas, bet ir trečiųjų asmenų teises susipažinti su šiais dokumentais, kurių paskirtis – patenkinti informacijos vartotojų poreikius gauti teisingą informaciją apie įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus ir kurie daugeliui finansinių ataskaitų vartotojų padeda priimti ekonominius sprendimus. Be to, ANK 12 straipsnio 1 dalyje pateiktas baigtinis mažai pavojingų administracinių nusižengimų požymių turinčių veikų sąrašas, kuriame nėra nurodytas ANK 223 straipsnio 2 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, todėl Registrų centras neturi jokio teisinio pagrindo veiklos nevykdančių juridinių asmenų metinių finansinės atskaitomybės dokumentų nepateikimą JAR tvarkytojui laikyti mažareikšmiu pažeidimu.

Registrų centras neturi teisės aktais nustatytos prievolės papildomai informuoti juridinius asmenis ir jų vadovus apie jiems iš įstatymų kylančias pareigas, susijusias su metinių finansinių ataskaitų teikimu, bei su tuo susijusias neigiamas pasekmes – administracinę atsakomybę. Nepaisant to, Registrų centras imasi aktyvių veiksmų, siekdamas paskatinti juridinius asmenis vykdyti įstatymuose įtvirtintą pareigą teikti metinės finansinės atskaitomybės dokumentus JAR tvarkytojui, t. y. tam tikru periodiškumu skelbia priminimus Registrų centro interneto svetainėje, socialiniuose tinkluose, žiniasklaidos kanaluose. Papildomai juridiniams asmenims siunčiami priminimai Juridinių asmenų registre nurodytais elektroninio pašto adresais.

Apibendrinant pažymime, kad Registrų centras veikia griežtai pagal galiojančiais teisės aktais nustatytą kompetenciją ir neturi jokio teisinio pagrindo savo iniciatyva netaikyti įstatymuose nustatytų pareigų ar diferencijuoti atsakomybės juridiniams asmenims pagal jų veiklos vykdymo/nevykdymo faktą. Finansinių ataskaitų teikimo pareiga yra esminė viešojo registro patikimumo ir trečiųjų asmenų teisėtų lūkesčių apsaugos sąlyga, todėl jos vykdymas negali būti laikomas tik formaliu ar pertekliniu reikalavimu. Rašte pateiktų siūlymų įgyvendinimas galėtų būti svarstomas tik priėmus atitinkamus sprendimus dėl teisinio reguliavimo pokyčių, užtikrinus institucijų informacinių sistemų vystymą ir sąveiką, skyrus šiems darbams atlikti reikalingus finansinius bei administracinius išteklius ir pan.

Registrų centras, siekdamas konstruktyvaus ir darnaus bendradarbiavimo su Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba, kaip organizacija, atstovaujanti smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams, maloniai prašo prisidėti prie švietėjiškos informacijos apie finansinių ataskaitų teikimo JAR tvarkytojui svarbą visai šalies ūkio sistemai sklaidos. Tokia prevencinė komunikacija padėtų didinti teisės aktų laikymąsi, užkardyti galimus pažeidimus bei išvengti neigiamų pasekmių, susijusių su atsakomybės taikymu už teisės aktuose nustatytų reikalavimų nevykdymą.

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybai Į 2026-05-04 Nr. SVVTS-7

Susipažinti

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai
VĮ Registrų centrui
Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos
Respublikos finansų ministerijos

DĖL PRIEVOLĖS FAKTIŠKAI NEVYKDANTIEMS VEIKLOS SUBJEKTAMS TEIKTI FINANSINES ATASKAITAS IR DĖL JURIDINIŲ ASMENŲ REGISTRO DUOMENŲ TVARKYTOJO SKIRIAMŲ NUOBAUDŲ

Finansų ministerija gavo ir susipažino su Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos (toliau – SVVT) 2026 m. gegužės 4 d. raštu Nr. SVVTS-7 (toliau – Raštas) dėl prievolės faktiškai nevykdantiems veiklos subjektams teikti finansinės atskaitomybės dokumentus (toliau – ataskaitos), kaip administracinę naštą didinančios priemonės, ir dėl Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojo (toliau – JARD tvarkytojas) skiriamų nuobaudų už ataskaitų nepateikimą.

Įvertinę Rašte pateiktus pastebėjimus ir siūlymus dėl ataskaitų teikimo, kai subjektas nevykdo veiklos, ir dėl nuobaudų skyrimo, teikiame nuomonę:

1. Dėl pateiktų pastebėjimų

1.1. Dėl administracinės naštos didinimo, kai veiklos nevykdantiems subjektams nustatyta pareiga teikti ataskaitas

Pažymėtina, kad Finansų ministerija, vertindama galimybę mažinti administracinę naštą laikinai veiklos nevykdantiems subjektams, nagrinėjo galimybę nustatyti išimti tokiems subjektams dėl ataskaitų neteikimo JARD tvarkytojui:

- 2025 m. antrame pusmetyje surinko ir apibendrino Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI), Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įžvalgas;
- 2025 m. gruodžio 12 d. aptarė šį klausimą Finansinės apskaitos komiteto¹ posėdyje;
- 2026 m. sausio 5 d. organizavo papildomą institucijų² diskusiją dėl galimų praktinio įgyvendinimo aspektų;

¹ Finansinės apskaitos komitete dalyvauja valstybės institucijų, auditorius, buhalterius vienijančių profesinių organizacijų, akademinės visuomenės, verslo atstovai.

² Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba, Valstybinė mokesčių inspekcija, VĮ Registrų centras ir Valstybinio socialinio draudimo fondas.

Informacija apie asmens duomenų tvarkymą skelbiama adresu <https://finmin.lrv.lt/lt/asmens-duomeniu-apsauga>

- kadangi pareiga įmonėms rengti ataskaitas ir jas teikti JARD tvarkytojui yra nustatyta įgyvendinant Apskaitos direktyvos³ nuostatas, 2026 m. sausio 6 d. kreipėsi į Europos Komisiją dėl direktyvos nuostatų taikymo ir galimybės nustatyti tokią išimtį.

Apibendrinant visas išsakytas nuomones pastebėtina, kad:

- laikinai veiklos nevykdantys subjektai, net ir neturintys darbuotojų ir negeneruojantys pajamų, dažnai turi tam tikrų ūkinių operacijų ir pareigų, kurios turi būti registruojamos finansinėje apskaitoje ir pateikiamos ataskaitose. Pavyzdžiui, subjektai gali mokėti nekilnojamojo turto mokesį, gauti palūkanas už banko sąskaitose laikomas lėšas, gauti paramą, vykdyti išmokėjimus, kasmet šaukti dalyvių susirinkimus ir juose priimti sprendimus dėl pelno paskirstymo, rezervų sudarymo ar kapitalo didinimo ir mažinimo. Taip pat pažymėta, kad subjektai gali bet kada atnaujinti veiklą;
- tam tikra išimtis administracinės naštos mažinimo tikslais teoriškai galėtų būti svarstoma tik labai ribotais atvejais, – kai subjektas faktiškai nevykdo jokių ūkinių operacijų, neturi turto, įsipareigojimų, darbuotojų ir negauna pajamų, paramos ar kitų lėšų. Tačiau kartu pažymėtina, kad praktiniam tokio reguliavimo įgyvendinimui reikėtų papildomų kontrolės mechanizmų, aiškių kriterijų nustatymo ir teisės aktų pakeitimų, kurių nustatymui ir įgyvendinimui turėtų būti naudojami resursai. Institucijų nuomone, valstybė savo ribotus resursus turėtų skirti veikiančių, konkurencingų subjektų veiklos sąlygų gerinimui, bet ne veiklos nevykdantiems subjektams;
- Apskaitos direktyva⁴, nustatanti įmonių atskaitomybės reikalavimus, nenumato jokių atvejų (dėl laikino veiklos nevykdymo – taip pat), kai įmonė galėtų nerengti ir neteikti ataskaitų JARD tvarkytojui;
- laikinai veiklos nevykdančių subjektų klausimas yra susijęs su subjektų likvidavimu JARD tvarkytojo iniciatyva remiantis Civilinio kodekso 2.70 straipsnio nuostatomis, ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija organizuoja tarpinstitucinę darbo grupę šio klausimo svarstymui⁴;
- laikinai nevykdančių veiklos subjektų finansinės apskaitos tvarkymas ir ataskaitų parengimas dėl nedidelio ūkinių operacijų skaičiaus nėra sudėtingas bei darbu imlus procesas.

Atsižvelgiant į išdėstytą, šiuo metu nėra pakankamo pagrindo siūlyti laikinai veiklos nevykdančius subjektus atleisti nuo pareigos rengti ir teikti ataskaitas JARD tvarkytojui.

1.2. Dėl neproporcingų sankcijų taikymo

Pažymime, kad administracinę atsakomybę už ataskaitų nepateikimą ir neteisingų ataskaitų pateikimą JARD tvarkytojui nustato Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnis. Šio straipsnio tikslas – užtikrinti subjektų finansinės informacijos viešumą, skaidrumą ir prieinamumą, kuris reikalingas finansuotojams, investuotojams, verslo partneriams, esamiems ar potencialiems darbuotojams, pirkėjams, vietos bendruomenei ir kitiems suinteresuotiems subjektams priimant patikima informacija pagrįstus sprendimus. Šio straipsnio nuostatomis į nacionalinę teisę yra perkeltos Apskaitos direktyvos 51 straipsnio nuostatos, kad *valstybės narės numato sankcijas, taikomas už nacionalinių nuostatų, priimtų pagal šią direktyvą, pažeidimus, ir imasi visų būtinų jų įgyvendinimą užtikrinančių priemonių. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios*. Kaip nurodyta aukščiau, pareiga rengti ir teikti ataskaitas taikoma visiems subjektams, nepriklausomai nuo jų vykdomos veiklos intensyvumo. Pastebėtina, kad JARD tvarkytojui pradėjus aktyviai taikyti administracinę atsakomybę už ataskaitų nepateikimą,

³ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (toliau – Apskaitos direktyva).

⁴ Apskaitos direktyvos 30 straipsnio 1 dalis.

reikšmingai pagerėjo ataskaitų pateikimas JARD tvarkytojui, o tai rodo, kad nustatytos sankcijos yra veiksminga priemonė užtikrinti pareigos teikti ataskaitas laikymąsi. Už 2019 finansinius metus tik 65 procentai subjektų JARD tvarkytojui pateikė metines ataskaitas, o už 2024 finansinius metus jas pateikė jau 86 procentai subjektų.

1.3. Dėl verslo aplinkos bloginimo

Atkreipiame dėmesį, kad vertinant galimus reguliavimo pakeitimus turi būti užtikrinta pusiausvyra tarp administracinės naštos mažinimo vieniams subjektams ir teisės į finansinės informacijos prieinamumą kreditoriams, investuotojams, verslo partneriams ir kitiems suinteresuotiems subjektams. Ataskaitos yra vienas pagrindinių viešai prieinamų informacijos šaltinių apie subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus bei jų palyginimą tarp laikotarpių. Laikinais veiklos nevykdančių subjektų atleidimas nuo pareigos teikti ataskaitas, nesant efektyvių kontrolės priemonių, didintų piktnaudžiavimo riziką, sudarytų sąlygas šešėlinės ekonomikos schemoms, kas atitinkamai blogintų verslo aplinką kitiems rinkoje veikiantiems subjektams.

2. Dėl pateiktų siūlymų

2.1. Dėl galimybės automatizuotai perduoti finansinius duomenis tarp institucijų

Pastebime, kad ataskaitų rengimo ir teikimo tikslas – pateikti teisingą ir tikrą informaciją apie įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus ataskaitų vartotojams, kad jie galėtų priimti pagrįstus ekonominius sprendimus. Tuo tarpu mokesčių administratoriui teikiamų mokesčių deklaracijų tikslas yra administruoti mokesčius. Dėl šios priežasties VMI deklaracijose teikiamų duomenų apimtis yra kitokia nei ataskaitų duomenų apimtis. Kiek įmanoma, vertinamos galimybės taikyti didesnę duomenų apsikeitimą tarp institucijų ir vadinamąjį vieno langelio principą, siekiant mažinti administracinę naštą duomenų teikėjams, tačiau dėl skirtingų JARD tvarkytojui ir VMI teikiamų ataskaitų duomenų apimčių toks apsikeitimas duomenimis tarp institucijų yra ribotas.

2.2. Dėl supaprastinto ar automatinio ataskaitų pateikimo režimo laikinai veiklos nevykdantiems subjektams

Laikinais veiklos nevykdantiems subjektams ataskaitų parengimas ir pateikimas neturėtų kelti didelės administracinės naštos, nes per finansinius metus įvykusios operacijos nėra sudėtingos ar gausios. Pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo (toliau – ĮĮGAĮ) 4 straipsnyje nustatytos labai mažų, mažų, vidutinių ir didelių įmonių kategorijos. Atsižvelgiant į tai, kokiai kategorijai įmonė yra priskiriama, jai atitinkamai taikomas paprastesnis ar sudėtingesnis atskaitomybės režimas. Pavyzdžiui, labai maža įmonė gali rengti tikrą trumpą balansą ir trumpą pelno (nuostolių) ataskaitą ir nerengti finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto bei veiklos ataskaitos. Kartu pastebėtina, kad ataskaitas pagal ĮĮGAĮ rengti ir jas pateikti JARD tvarkytojui turi tik šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytos įmonės, t. y. ribotos civilinės atsakomybės įmonės, o neribotos civilinės atsakomybės įmonėms⁵ tokia pareiga nenustatyta.

2.3. Dėl išankstinio išpėjimo prieš taikant administracinę atsakomybę

Šiuo metu galiojantys Administracinių nusižengimų kodekso įstatymas, kiti įstatymai ir Juridinių asmenų registro nuostatai⁶ nenustato pareigos JARD tvarkytojui priminti subjektams apie

⁵ Išskyrus tikrąsias ūkines bendrijas ir komanditines ūkines bendrijas, kurių visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės arba kurios veikia kaip investicinės bendrovės.

⁶ Juridinių asmenų registro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ ir Patvirtintos valstybės įmonės Registrų centro generalinio direktoriaus 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. VE-652 (1.3 E) „Dėl Finansinių ataskaitų rinkinių ir su jais susijusių dokumentų teikimo Juridinių asmenų registru elektroniniu būdu taisyklių patvirtinimo“.

artėjančią ir (ar) suėjusią ataskaitų teikimo terminą⁷. Pastebėtina, kad reglamentuotas ataskaitų pateikimo JARD tvarkytojui terminas yra pastovus ir nėra dažnai keičiamas. Be to, JARD tvarkytojas apie artėjančius ataskaitų pateikimo terminus⁸ reguliariai skelbia savo interneto svetainėje, socialinių tinklų paskyrose ir kitomis informavimo priemonėmis. Visa aktuali informacija, susijusi su ataskaitų elektroninių rinkinių (ataskaitų) pildymu ir teikimu, yra viešai prieinama ir skelbiama JARD tvarkytojo interneto svetainėje⁹.

2.4. Dėl proporcingumo principo taikymo ir galimybės mažareikšmių pažeidimų atvejais apsiriboti įspėjimu

Kaip minėta šio rašto 2.3. dalyje, baudos už ataskaitų nepateikimą JARD tvarkytojui nustatytos Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnyje ir neapima įspėjimo skyrimo. Pastebėtina, kad ataskaitų nepateikimo atveju teisės aktuose nustatyta pareiga nėra įvykdoma apskritai ir priskyrimas mažareikšmiam ar reikšmingam pažeidimui šiuo atveju netaikytinas. Tuo tarpu vertinant jau pateiktas ataskaitas ir jose nustačius trūkumus yra atsižvelgiama į jų reikšmingumą ir tik reikšmingų trūkumų atveju imamasi administracinės atsakomybės pagal Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio 3 dalį¹⁰.

2.5. Dėl galimybės diferencijuoti reguliavimą pagal subjekto vykdomą veiklą ar veiklos nevykdymą

Kaip nurodyta pateiktuose paaiškinimuose atsakant į 2.2 pasiūlymą, visos įmonės, privalančios rengti ir JARD tvarkytojui teikti ataskaitas, yra skirstomos į kategorijas, nuo kurių priklauso rengiamų ataskaitų skaičius ir apimtis. Toks įmonių skirstymas pagal dydį yra nustatytas į nacionalinę teisę perkeltant Apskaitos direktyvos nuostatas¹¹. Dėl galimybės atleisti veiklos nevykdančius subjektus nuo ataskaitų rengimo ir teikimo JARD tvarkytojui paaiškinimai pateikti atsakant į 1.1 pastebėjimus.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, Finansų ministerija pažymi, kad palaiko administracinės naštos mažinimo iniciatyvas, ypač orientuotas į veiklą vykdančių subjektų veiklos sąlygų gerinimą ir verslo aplinkos stiprinimą, tačiau kartu būtina užtikrinti tinkamą teisės aktų nuostatų laikymąsi, finansinės informacijos prieinamumą, vienodas verslo sąlygas, ir visų suinteresuotų subjektų interesų užtikrinimą. Taip pat pažymėtina, kad Finansų ministerija yra atvira diskusijoms ir pasirengusi svarstyti pasiūlymus dėl administracinės naštos mažinimo priemonių, kurios leistų pasiekti šiuos tikslus nepažeidžiant teisės aktų tikslų ir visų suinteresuotų subjektų interesų.

Greta Lipskytė, tel. +370 640 76 227, el. p. greta.lipskyte@finmin.lt
Paulė Svorobovičienė, +370 647 16 893, el. p. paulė.svorobovicienne@finmin.lt

⁷ Vadovaujantis 2025 m. sausio 8 d. Teisingumo ministerijos raštu Nr. (1.16 E) 7R-84.

⁸ JARD tvarkytojas papildomai informuodavo subjektus, siūsdamas priminimus Juridinių asmenų registre nurodytais elektroninio pašto adresais. Nuo 2025 m. šio informavimo būdo buvo atsisakyta, atsižvelgiant į subjektų atstovų išreikštą nepasitenkinimą dėl raginimų pateikti finansines ataskaitas dar nepasibaigus teisės aktuose nustatytam jų pateikimo terminui. Šiuo metu JARD tvarkytojas vertina galimus alternatyvius sprendimus ir svarsto galimybę sukurti funkcionalumą, kuris sudarytų sąlygas subjektams, JARD tvarkytojo savitarnoje išreiškusiems sutikimą, gauti tokius priminimus.

⁹ <https://www.registrucentras.lt/lt/paslauga/e9a096a4-feaa-40b4-9dbf-a3929995cfe9>

¹⁰ Pastebėtina, kad šis JARD tvarkytojui pateiktų dokumentų neteisingumo faktas nustatomas Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybai prie Finansų ministerijos (toliau – Tarnyba) atlikus dokumentų kokybės stebėseną vadovaujantis Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo 35 straipsnio, Viešųjų įstaigų įstatymo 23¹ straipsnio, Labdaros ir paramos fondų įstatymo 12¹ straipsnio bei Asociacijų įstatymo 10² straipsnio nuostatomis, kai Tarnyba nustato reikšmingų patikrintų dokumentų kokybės trūkumų.

¹¹ Apskaitos direktyvos 3 straipsnio 1-4 dalys.